

چکیده

هدف از این پژوهش شناسایی وضعیت فعلی سیستمهای خودکار مدیریت نشریات ادواری در کتابخانه های دانشگاهی ایران و آگاهی از نظرات سرپرستان بخش نشریات ادواری در مورد بکارگیری این سیستمها در کتابخانه هایشان میباشد. فرضیه مورد پژوهش عبارت است از: در کتابخانه های دانشگاهی ایران که از کامپیوتر در مدیریت نشریات ادواری استفاده میکنند، بیش از ۶۰٪ از فعالیتهای مربوط به صورت خودکار انجام میپذیرد.

روش پژوهش توصیفی و جامعه پژوهش شامل کتابخانه های دانشگاهی است. پرسشنامه ای برای ۱۳۹ کتابخانه دانشگاهی ارسال شد که ۸۲٪ از آنها برگشت داده شد و مشخص شد که ۳۵/۱٪ از این کتابخانه ها به نوعی از کامپیوتر استفاده میکنند و از میان آنها تنها ۱۲ کتابخانه (۳۰٪) به استفاده از کامپیوتر در مدیریت نشریات ادواری اشاره کرده اند که تجزیه و تحلیلیهای آماری نیز بر روی همین تعداد صورت پذیرفته است. نتایج نشان میدهد که تنها در یک کتابخانه ۴۳/۲٪ از وظایفی که انتظار می رود در بخش نشریات ادواری صورت پذیرد، توسط کامپیوتر انجام گرفته است و در بقیه کتابخانه ها درصد وظایف انجام شده توسط کامپیوتر از این مقدار نیز کمتر بوده است و بنابراین فرضیه پژوهش تأیید نمیگردد.

۷۵٪ از کتابخانه های دارای سیستم خودکار نشریات ادواری از

ب

کامپیوتر درجهت تهیه فهرست مجلات در یافت شده با ذکر دوره و سال و شماره در طی یک زمان معین استفاده نموده اند . در تمامی این سیستمها امکان بازیابی رکوردها از طریق عنوان مجلد وجود داشته است و در نیمی از آنها بازیابی به کمک عملگرهای منطقی (AND , OR , NOT) امکان پذیر بوده است . همچنین بیش از نیمی از کتابخانه هانرم افزار مورد استفاده خود را توسط متخصصین کامپیوتر در داخل سازمان تهیه نموده اند . در ۲۵٪ از کتابخانه ها استفاده از سیستم توسط مراجعین امکان پذیر است . ۸۳/۳٪ از کتابخانه ها به نوعی اطلاعات مربوط به موجودی نشریات ادواری کتابخانه های دیگر را در کامپیوتر ذخیره کرده اند و در مجموع نتایج نشان می دهد که کتابداران در کتابخانه های دارای سیستم معتقدند کاربرد کامپیوتر می تواند باعث افزایش کارایی در امر مدیریت و ارائه خدمات بهتر و بیشتر به استفاده کنندگان و مراجعین در بخش نشریات ادواری شود . هیچ کدام از سیستمهای مورد استفاده کارآئی مورد انتظار را نداشته اند و لازم است که در هنگام خرید ، انتخاب و یا طراحی این سیستمها ، امکانات و تواناییهای مورد نیاز پیش بینی شود و سیستمها را متناسب با نیازهای کتابخانه تهیه نمود . پیشنهاد می شود که کتابخانه ها ، متخصصین و سازمانهای مربوط با همکاری یکدیگر به تحلیل و طراحی سیستمهای متناسب برای کتابخانه های دانشگاهی ایران بپردازند و پژوهشگران نیز به تحقیق در مورد چگونگی این همکاریها و ابعاد مختلف سیستمهای مورد نظر ادامه دهند .